

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

18 noiembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în componența:

președinte – Petru Ursache,

judecători – Nadejda Toma, Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti,

Constantin Alerguș

judecând, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Guțan Pavel, și de inculpatul Moraru Victor împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2014, în cauza penală în privința lui

Moraru Victor Vasile, născut la 30.09.1967, originar din sat. Stolniceni, r-nul Hîncești, domiciliat în sat. Fundul Galbenei, r-nul Hîncești.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 11.03.2013 – 10.03.2014,

2. Instanța de apel: 07.04.2014 – 23.06.2014,

3. Instanța de recurs: 19.08.2014 – 18.11.2014.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești din 10 martie 2014 s-a dispus încetarea procesului penal pornit în privința lui Moraru Victor Vasile în baza art. 287 al. (1) Cod penal pe motiv că fapta comisă de acesta constituie contravenție.

Procesul contravențional în privința lui Moraru Victor a fost încetat în legătură cu expirarea termenului de prescripție a răspunderii contravenționale.

1.2 În sentința pronunțată instanța de judecată a indicat că inculpatul Moraru Victor a fost învinuit de către organul de urmărire penală de faptul că, exercitînd funcția de comisar al Comisariatului de Poliție Hîncești, în baza ordinului MAI nr. 52 ef. din 09.03.2010, încalcînd prevederile Jurămîntului

efectivului de trupă, corpului de comandă al poliției și al altor subunități ale organelor de interne, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 654 din 22.07.1991, pct. 6 lit. a), i), j), l), pct. 13, pct. 15 lit. a), h), m) și pct. 16 lit. b) ale Codului de Etică și Deontologie a Polițistului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 481 din 10.05.2006, pct. 2 alin. (l), (5), (6), (7), (8), (9), pct. 3 și pct. 4 alin. (8) ale Statutului disciplinar al organelor afacerilor interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 2 din 04.01.1996 și pct. 51 alin.(l) al Regulamentului cu privire la serviciul în organele afacerilor interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 334 din 08.07.1991, la data de 03.11.2012, aproximativ pe la orele 21:00, aflându-se în incinta barului "MSM", situat în or. Hîncești, str. Chișinăului 16, în public, în prezența mai multor persoane, aflându-se în stare de ebrietate alcoolică, intenționat, manifestând o obrăznicie deosebită în comportament, l-a numit cu diferite cuvinte necenzurate pe Vasile Munteanu și l-a amenințat pe acesta că îl va priva de libertate prin aplicarea unor măsuri legale de constrângere.

Tot Moraru Victor a fost învinuit de organul de urmărire penală și de faptul că la 04.11.2012, aproximativ pe la orele 00.45, aflându-se în incinta barului "MSM", situat în or. Hîncești, str. Chișinăului 16, în public, în prezența mai multor persoane, aflându-se în stare de ebrietate alcoolică, intenționat, manifestând o obrăznicie deosebită în comportament, l-a bruscat și i-a adresat cuvinte necenzurate angajatului MAI, Inspector principal a DISI, căpitan de poliție, Dorin Cătănoi, care, acționând conform normelor legale, a încercat să curme actele huliganice și i-a cerut lui Moraru V. să se liniștească, însă acesta nu s-a supus cerințelor legale ale reprezentanților autorităților de drept.

Instanța de judecată, analizând probele examinate în cadru ședinței de judecată a concluzionat, că fapta comisă de către inculpatul Moraru Victor nu întrunește elementele constitutive ale componenței de infracțiune prevăzute de art. 287 al.(l) Cod Penal, pentru comiterea căreia acesta a fost diferit justiției, însă acțiunile acestuia urmează a fi calificate ca huliganism contravențional.

În motivarea soluției sale instanța de judecată a menționat, că în urma examinării probelor în cadrul cercetării judecătorești prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, cu certitudine s-a constatat faptul că la 03-04.11.2012, aproximativ în jurul orelor 20-21 și respectiv 23-24, inculpatul Moraru V., fiind însoțit de către colaboratorii CPR Hîncești Bleah Nicolae, Bleah Constantin și Vizir Sergiu, s-au aflat *cu întrerupere* în incinta localului "MSM", situat în or. Hîncești. Pe parcursul aflării inculpatului Moraru V. în incinta localului respectiv, între acesta și partea vătămată Munteanu Vasile a avut loc o altercație verbală, în cadrul căreia inculpatul i-a adresat ultimului expresii înjositoare, cum ar fi „mizerie”, „m..zi”, „p...t”.

Instanța de judecată a indicat că aceste fapte au fost relatate în cadrul cercetării judecătorești sub jurământ de către partea vătămată Munteanu Vasile și confirmate de către martorul Botnaru Alexandru, care a declarat că partea vătămată Munteanu Vasile, în seara respectivă i-ar fi comunicat, că a fost numit cu cuvinte injurioase de către inculpat.

Instanța de fond a mai concluzionat că, deși martorii Bleah C. și Bleah N. au declarat că nu ar fi auzit ca Moraru V. să-i adreseze părții vătămate Munteanu V, careva cuvinte necenzurate sau injurioase, totuși martorii indicați nu au negat *cu vehemență* aceste fapte, declarând că nu au auzit, *se prea poate* din motiv că au ieșit afară din local, pentru a discuta la telefon sau că ar fi comunicat în acest timp cu alte persoane din local.

De asemenea instanța de fond a respins versiunea inculpatului, care a declarat, că aflându-se în local, la adresarea lui Munteanu V. către el cu rugămintea de a-l ajuta în soluționarea unei probleme de serviciu, el i-a răspuns că "nu se ocupă cu mizerii", ceea ce în opinia inculpatului nu constituie o injurie, deoarece consideră prin acțiunile sale Moraru V. a adus atingere dreptului părții vătămate la inviolabilitatea onoarei și demnității acesteia.

Totodată instanța de judecată în sentință a indicat, că în cadrul cercetării judecătorești cu certitudine a fost constatat faptul, că *"expresiile adresate părții vătămate, de fapt, nu au fost rostite pentru a fi făcute auzite publicului prezent în local, mai mult majoritatea persoanelor audiate în cadrul cercetării judecătorești au declarat că, în general, nici nu le-au auzit"*, iar situația examinată *"nu a periclitat activitatea localului, nu a fost însoțită de acțiuni de agresivitate sau aplicare de violență"*. Alte persoane aflate în local nu au fost afectate și nici nu au fost deranjate prin careva acțiuni din partea inculpatului, fapt confirmat de alți martorii audiați în procesul judiciar.

În aceste circumstanțe instanța a concluzionat că acțiunile lui Moraru Victor din 03.11.2012 nu întrunesc semnele calificative ale infracțiunii prevăzute art. 287 al. (1) Cod penal, însă sunt întrunite elementele de acostare jignitoare a persoanei fizice, de aceea au fost calificate de către instanța de fond ca faptă contravențională prevăzută ce art. 354 Cod contravețional, adică huliganism nu prea grav.

Instanța de fond, cu referire la al doilea episod al învinuirilor aduse lui Moraru V. a mai indicat, că în urma analizei minuțioase a probelor examinate în cadrul cercetării judiciare din punct de vedere al pertinentei, concudenței, utilității, precum și a coroborării lor, a constatat că nu și-au găsit confirmare faptul comiterii de către Moraru Victor a faptei penale imputate și anume a acțiunilor intenționate, care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra reprezentanților autorităților, care curmă actele huliganice, precum și acțiunile ce se deosebesc prin obrăznicie deosebită.

În acest sens instanța de fond a indicat că toți martorii audiați în cadrul cercetării judecătorești, inclusiv angajata barului Tacu Irina și coproprietarul localului Botnaru Alexandru, au declarat instanței că *"în acea seară activitatea localului nu a fost periclitată în nici un caz urmare a acțiunilor inculpatului Moraru V., că ei nu au observat în general în local careva situații de conflict cu implicarea acestuia, și nici nu au alertat poliția sau alte organe de menținere a ordinii publice prin intermediul butonului de alarmă deținut în local, pentru a interveni întru curmarea cărorva acțiuni ale inculpatului"*.

Instanța de fond a subliniat că aceste declarații o dată în plus vin să confirme concluzia, că în cadrul cercetării judecătorești n-au fost prezentate de către acuzare probe care ar dovedi faptul că partea vătămată Catanoi D. se afla la locul faptei în legătură cu parvenirea către MAI a unui anunț telefonic privind acțiunile ilegale ale lui Moraru V.. În susținerea acestor concluzii instanța a menționat că înregistrările video de la locul faptei nu conțin imprimare careva acțiuni evidente ale inculpatului de încălcare a ordinii publice sau acte de violență din partea lui Moraru V. în privința colaboratorilor MAI sau a altor persoane. În acest sens instanța invocă și declarațiile martorilor Tacu I. și Bunduchi A., care au declarat că Moraru Victor în prezența lor nu le-a adresat cuvinte necenzurate colaboratorilor MAI și nici altor persoane din local, mai mult decât atât, inculpatul nu a avut nici posibilitatea să-i bruscheze, deoarece era immobilizat de ultimii.

Instanța de fond a mai reținut, că nu a fost probat în modul stabilit de lege faptul *"aplicării violenței asupra reprezentanților autorităților care curmă actele huliganice"*, deoarece nici la materialele cauzei și nici în cadrul cercetării judecătorești nu au fost prezentate probe ce ar confirma aplicarea forței fizice în privința părții vătămate Cătănoi Dorin.

Instanța de fond a menționat că potrivit doctrinei penale și practicii judiciare stabilite se consideră huliganism însoțit de aplicarea violenței asupra persoanelor acțiunile în urma cărora a avut loc cauzarea intenționată sau din imprudență a vătămarilor corporale neînsemnate, ușoare sau medii. În acest sens instanța de fond a conchis că acuzarea nu a prezentat vreun raport de expertiză medico-legală în care să fie reflectată existența a careva vătămări corporale reale, depistate la partea vătămată Cătănoi D. și care să fi fost în legătură de cauzalitate cu acțiunile inculpatului Moraru V.

Cu referire la partea din învinuirea formulată în privința inculpatului Moraru V. privind pretinsa încălcare a "prevederilor Jurământului efectivului de trupă, corpului de comandă al poliției și a altor subunități ale organelor de interne, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.654 din 22.07.1991, pct. 6 lit. a), i), j), l), pct. 13, pct. 15 lit. a), h), m) și pct. 16 lit. b) ale Codului de Etică și Deontologie al Polițistului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 481 din 10.05.2006, pct. 2 alin. (1), (5), (6), (7), (8), (9), pct. 3 și pct. 4 alin. (8) ale

Statutului disciplinar al organelor afacerilor interne, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.2 din 04.01.1996 și pct. 51 alin. (l) al Regulamentului cu privire la serviciul în organele afacerilor interne aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.334 din 08.07.1991", instanța de fond a conchis că acestea sunt acte normative ce reglementează relațiile ce țin de activitatea profesională a lui Moraru Victor și nu constituie obiectul juridic și respectiv nici nu sunt parte componentă a infracțiunii de huliganism imputate acestuia. Comportamentul lui V. Moraru sub aspectul respectării Codului de Etică și Deontologie al Polițistului, Statutului disciplinar al organelor afacerilor interne, Regulamentului cu privire la serviciul în organele afacerilor interne a constituit obiectul unei anchete de serviciu, pe marginea căreia, la 20.12.2012 a fost emis ordinul ministrului de interne cu privire la sancționarea disciplinară a inculpatului, act administrativ care la momentul actual constituie obiectul unei cauze civile aflate pe rolul instanțelor judecătorești.

Reiterînd concluziile sale instanța de fond a subliniat că în cadrul cercetării judecătorești și-a găsit confirmare doar una din acțiunile imputate inculpatului Moraru V. și anume faptul că ultimul la 03.11.2012, aflîndu-se în loc public, în prezența mai multor persoane, intenționat l-a numit cu cuvinte necenzurate pe partea vătămată Vasile Munteanu, acțiuni ce urmează a fi încadrate în baza prevederilor art. 354 Cod contravențional.

2. Apel împotriva sentinței Judecătoriei Hîncești din 10 martie 2014 a declarat procurorul Ovidiu Scutelnic, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri prin care Moraru V. să fie recunoscut vinovat de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 al. (1) Cod penal cu stabilirea unei pedepse sub formă de amendă în mărime de 300 u.c.

2.1. În apelul depus procurorul a indicat, că soluția instanței de judecată nu este motivată, deoarece în sentință n-a fost făcută o analiză amplă a probelor prezentate de către partea acuzării și nu le-a dat o apreciere cuvenită, considerînd că acuzarea a prezentat suficiente probe pentru condamnarea lui Moraru V..

3. Inculpatul Moraru V. de asemenea a depus apel împotriva sentinței Judecătoriei Hîncești, solicitînd casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărîri de achitare a sa, considerînd că în acțiunile lui nu sunt întrunite elementele infracțiunii de care este învinuit și nici elementele contravenției prevăzute de art. 354 Cod contravențional.

3.1. În motivarea apelului său inculpatul Moraru V. a indicat că, în viziunea sa, la constatarea faptelor incriminate lui, prin hotărîrea atacată n-au fost respectate dispozițiile de drept material, deoarece acțiunile acestuia nu întrunesc elementele contravenției prevăzute de art. 354 Cod contravențional, lipsind careva probe care ar confirma săvîrșirea de către el a acțiunilor de

adresare intenționată părții vătămate Munteanu Vasile a cuvintelor necenzurate.

Apelantul a solicitat ca instanța să dea o apreciere obiectivă declarațiilor martorului Botnaru Alexandru, care în cadrul cercetării judecătorești a declarat că Munteanu Vasile nu i-a explicat în ce mod a fost înjurat, ci i-a spus că a rămas nemulțumit de replicile care i le-a făcut Moraru Victor (vol.I f.d.201-204), deoarece consideră că instanța de fond a denaturat declarațiile martorului Botnaru Alexandru, indicînd în sentința atacată, că martorul ar fi declarat că Munteanu Vasile, în seara respectivă, i-ar fi comunicat că a fost numit cu cuvinte injurioase de către inculpat.

În apelul său Moraru V. de asemenea a solicitat să fie dată o apreciere obiectivă declarațiilor părții vătămate Munteanu Vasile, care fiind audiat în cadrul cercetării judecătorești n-a făcut declarații că Moraru Victor l-ar fi numit „p...t” sau „mizerie”(vol.I f.d.161, 162), deoarece și în acest caz instanța de fond a denaturat declarațiile acestui martor.

A solicitat inculpatul Moraru V. să fie dată și o apreciere obiectivă declarațiilor martorilor Bleah Nicolae și Bleah Constantin, deoarece instanța de fond, în opinia apelantului, a denaturat și declarațiile acestor martori, deoarece aceștea n-au făcut declarații că i-ar fi lăsat singuri să discute pe Moraru Victor și Munteanu Vasile careva timp, ieșind afară din local sau că au discutat cu alte persoane.

Apelantul de asemenea a atras atenția asupra faptului că referitor la același fapt instanța de fond face concluzii contrare.

Astfel, instanța, concluzionînd că inculpatul Moraru Victor la 03.11.2012 aflîndu-se în loc public, în prezența mai multor persoane, intenționat l-a numit cu cuvinte *necenzurate pe Vasile Munteanu*, iar cu cîteva rînduri mai jos indică *că expresiile adresate părții vătămate, de fapt, nu au fost rostite pentru a fi auzite publicului prezent în local, mai mult, majoritatea persoanelor audiate în cadrul cercetării judecătorești au declarat că, în general, nici nu le-au auzit.*

În acest fel, în viziunea apelantului, reieșind din cele două constatări ale instanței de fond, care se exclud reciproc una pe alta, *este evident*, că hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția instanței de a-l recunoaște pe Moraru Victor culpabil de comiterea contravenției prevăzute de art. 354 Cod contravențional.

Mai mult decît atît, apelantul insistă că, contrar faptului că în ședința de judecată a fost constatat că Moraru Victor nu l-a oprit pe Munteanu Vasile din drum (nu l-a acostat) și nu i-ar fi adresat acestuia cuvinte injurioase, instanța a stabilit că Moraru Victor a comis o contravenție.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2014 au fost respinse apelurile declarate de către procurorul Ovidiu Scutelnic

și a inculpatului Moraru Victor și menținută sentința Judecătorei Hîncești din 10 martie 2014 fără modificări.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a indicat că instanța de fond la examinarea cauzei a stabilit corect circumstanțele de fapt și de drept aplicabile speței, dînd o apreciere cuvenită probelor din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității lor, precum și din punct de vedere al coroborării lor, pronunțînd în așa mod o sentință legală și întemeiată.

5. Împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2014 a declarat recurs ordinar inculpatul Moraru Victor, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărîri prin care el urmează a fi achitat, deoarece fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii de săvîrșirea căreia este învinuit. Fapta lui nu întrunește nici elementele contravenției pentru săvîrșirea căreia a fost recunoscut vinovat.

5.1. În motivarea recursului său inculpatul a invocat prevederile art. 427 al.(1) p. 6) și p.8) Cod de procedură penală, considerînd că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, motivarea soluției contravine dispozitivului hotărîrii, instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; precum și nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Astfel, inculpatul a atras atenția asupra faptului că în dispozitivul deciziei din 23 iunie 2014 este indicată o dată incorectă a sentinței Judecătorei Hîncești și anume 26 decembrie 2013 (și nu 10 martie 2013); în partea de motivare a deciziei a fost inclusă sintagma "este una neîntemeiată" după textul prin care instanța de apel concluzionează că sentința este una legală și întemeiată.

Recurentul de asemenea a indicat și asupra faptului că instanța de apel nu s-a expus asupra motivelor invocate în apel cu privire la contradicțiile evidente din textul sentinței, precum și asupra denaturării de către instanța de judecată a declarațiilor unor martori, a căror depoziții expuse în mod denaturat au fost puse la baza sentinței.

Recurentul a reiterat considerentele expuse în apel cu privire la aceea că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii de care a fost învinuit, deoarece acuzarea nu a prezentat careva probe pertinente în acest sens, precum și cu privire la faptul că fapta lui nu constituie o contravenție.

6. Recurs ordinar a depus și procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău Pavel Guțan, care a solicitat casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2014, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

6.1. În motivarea recursului său procurorul a invocat temeiurile prevăzute de ar. 427 al.(1) p. 6) și 12) Cod de procedură penală, considerînd că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel

sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contravine dispozitivului hotărîrii, precum și că faptei săvârșite i s-a dat o încadrare greșită, toate fiind valabile în cauza penală supusă recursului.

În recursul depus procurorul aduce critici modului de întocmire a sentinței de către instanța de fond, considerînd că aceasta a fost întocmită cu derogări de la normele procedurale în ce privește descrierea faptelor constatate cu delimitarea lor în timp, iar instanța de apel nu a corectat aceste erori.

De asemenea procurorul în recursul său a indicat asupra faptului că de către acuzare au fost prezentate suficiente probe pentru condamnarea inculpatului Moraru V., care, însă, n-au fost verificate minuțios de către instanța de apel, în conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală, astfel fiind pronunțată, în opinia recurentului, o hotărîre neîntemeiată.

7. Judecînd recursurile, în raport cu materialele cauzei Colegiul penal lărgit a ajuns la concluzia că recursul declarat de către procuror în cauză urmează a fi respins, iar recursul inculpatului urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinează cauza numai în limitele motivelor de casare prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnatului.*

Raportînd prevederile legale enunțate la materialele cauzei aflate în examinare, Colegiul constată că în susținerea recursului, procurorul invocă temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală și anume pct. 6) – *hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii și pct.12) – faptei săvârșite i s-a dat o încadrare greșită, considerînd că ele toate sunt valabile în prezenta cauză penală.*

În susținerea recursului său inculpatul Moraru Victor a invocat tot temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală: *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii, instanța a admis o eroare gravă de fapt care a afectat soluția instanței, dar și temeiul de casare prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală care prevede că „hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel cînd nu au fost întrunite elementele infracțiunii”.*

Din analiza materialelor cauzei, reieșind din argumentele aduse de către recurenți în susținerea temeiniciei cerințelor sale, Colegiul conchide că, erorile de drept invocate de către inculpat în recursul său sunt prezente în cauză, iar argumentele procurorului, avînd drept scop menținerea acuzațiilor aduse inculpatului, nu și-au găsit confirmarea, recursul acestuia urmînd a fi respins.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, judecînd recursul și constatînd existența temeiurilor prevăzute la art. 390 Cod de procedură penală, poate pronunța o hotărîre de achitare.*

Faptul că legislatorul a prevăzut posibilitatea pronunțării de către instanțele de judecată de orice nivel a unei hotărîri de achitare este în deplină concordanță cu unul din principiile generale ale procesului penal, și anume prezumpția de nevinovăție, stipulat în art. 8 Cod de procedură penală, care prevede că persoana acuzată de săvîrșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atîta timp cît vinovăția sa nu-i va fi dovedită, în modul prevăzut de prezentul cod, într-un proces judiciar public, în cadrul căruia îi vor fi asigurate toate garanțiile necesare apărării sale, și nu va fi constatată printr-o hotărîre judecătorească de condamnare definitivă. Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa, iar concluziile despre vinovăția persoanei de săvîrșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuितului, învinuitului, inculpatului.

Reieșind din aceste prevederi legale, care sunt principii unanim recunoscute, inclusiv de tratatele internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte, jurisprudența națională a stabilit o practică judiciară potrivit căreia vinovăția persoanei în săvîrșirea faptei se consideră dovedită numai în cazul, cînd instanța de judecată, călăuzindu-se de principiul prezumției nevinovăției, cercetînd nemijlocit toate probele prezentate, iar îndoielile, care nu pot fi înlăturate, fiind interpretate în favoarea inculpatului și în limita unei proceduri legale, a dat răspunsuri la toate chestiunile prevăzute în art. 385 Cod de procedură penală.

În această ordine de idei Colegiul menționează și prevederile art. 389 alin. (1) Cod de procedură penală, care stabilesc că, *sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvîrșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată, iar potrivit alin. (2) al aceluiași articol, sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri sau, în mod exclusiv ori în principal, pe declarațiile martorilor depuse în timpul urmăririi penale și citite în instanța de judecată în absența lor.*

Jurisprudența Curții Europene a menționat în cauza „*Prince Hans-Adam II de Liechtenstein vs. Allemagne din 12.07.2001*”, că statele semnatare și-au asumat obligații de natură să asigure ca drepturile garantate de Convenție să fie *concrete și efective, nu teoretice și iluzorii*, iar cele cuprinse în art. 6 au tocmai acest scop: efectivitatea dreptului la un proces echitabil, impunându-se statelor o obligație de rezultat: adoptarea în ordinea juridică internă a măsurilor corespunzătoare și a mijloacelor necesare realizării acestei obligații.

La adoptarea sentinței, potrivit prevederilor art. 385 alin.(1) p.1-4) Cod de procedură penală instanța de judecată trebuie să soluționeze următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate:

- 1) dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul;
- 2) dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat;
- 3) *dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea;*
- 4) dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni.

Articolul 390 alin.(1) p. 3) Cod de procedură penală prevede că *sentința de achitare se adoptă dacă fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.*

În conformitate cu art. 51 alin.(1) Cod de procedură penală temeiul real al răspunderii penale îl constituie fapta prejudiciabilă săvârșită, iar *componenta infracțiunii, stipulată în legea penală, reprezintă temeiul juridic al răspunderii penale.* Alin. (2) al aceluiași articol stabilește că răspunderii penale este supusă numai persoana vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală.

Se consideră componentă a infracțiunii, potrivit art. 52 alin. (1) Cod de procedură penală, totalitatea semnelor obiective și subiective, stabilite de legea penală, ce califică o faptă prejudiciabilă drept infracțiune concretă. Alin. (2) al aceluiași articol stabilește că *componenta infracțiunii reprezintă baza juridică pentru calificarea infracțiunii* potrivit unui articol concret din prezentul cod.

Potrivit art. 113 Cod penal, *calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală și de către judecători, iar noțiunea de calificare a infracțiunii cuprinde determinarea și constatarea juridică a corespondenței exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală.*

Colegiul lărgit subliniază că potrivit doctrinei și practici judiciare, temeiul „*nu sînt întrunite elementele infracțiunii*” este prezent atunci, cînd instanța care a judecat cauza, a comis o eroare de drept, cum ar fi situația prin care în hotărîrea judecătorească s-a făcut referire la săvârșirea infracțiunii, dar

nu au fost stabilite faptele sau împrejurările de fapt care corespund elementelor constitutive ale infracțiunii respective.

În cazul supus analizei temeiul dat a fost constatat cu certitudine și prin urmare, Colegiul conchide că se impune necesitatea casării hotărârilor pronunțate de către instanța de fond și de apel în cauza dată, deoarece ambele instanțe au comis erori de drept care condiționează intervenția instanței de recurs.

Astfel, potrivit materialelor cauzei Colegiul constată că inculpatul Moraru Victor a fost învinuit de către organul de urmărire penală de faptul că, exercitând funcția de comisar al Comisariatului de Poliție Hîncești, în baza ordinului MAI nr. 52 ef. din 09.03.2010, încălcând prevederile Jurământului efectivului de trupă, corpului de comandă al poliției și al altor subunități ale organelor de interne, aprobat prin Hotărîrea Parlamentului nr.654 din 22.07.1991, pct. 6 lit. a), i), j), l), pct. 13, pct. 15 lit. a), h), m) și pct. 16 lit. b) ale Codului de Etică și Deontologie a Polițistului, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 481 din 10.05.2006, pct. 2 alin. (l), (5), (6), (7), (8), (9), pct. 3 și pct. 4 alin.(8) ale Statutului disciplinar al organelor afacerilor interne, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 2 din 04.01.1996 și pct. 51 alin.(l) al Regulamentului cu privire la serviciul în organele afacerilor interne, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 334 din 08.07.1991, la data de 03.11.2012, aproximativ pe la orele 21:00, aflîndu-se în incinta barului "MSM", situat în or. Hîncești, str. Chișinăului 16, în public, în prezența mai multor persoane, aflîndu-se în stare de ebrietate alcoolică, intenționat, manifestînd o obraznicie deosebită în comportament, l-a numit cu diferite cuvinte necenzurate pe Vasile Munteanu și l-a amenințat pe acesta că îl va priva de libertate prin aplicarea unor măsuri legale de constrîngere.

Tot Moraru Victor a fost învinuit de organul de urmărire penală și de faptul că la 04.11.2012, aproximativ pe la orele 00.45, aflîndu-se în incinta barului "MSM", situat în or. Hîncești, str. Chișinăului 16, în public, în prezența mai multor persoane, aflîndu-se în stare de ebrietate alcoolică, intenționat, manifestînd o obraznicie deosebită în comportament, l-a bruscat și i-a adresat cuvinte necenzurate angajatului MAI, Inspector principal a DISI, căpitan de poliție, Dorin Cătănoi, care, acționînd conform normelor legale, a încercat să curme actele huliganice și i-a cerut lui Moraru V. să se liniștească, însă acesta nu s-a supus cerințelor legale ale reprezentanților autorităților de drept.

Colegiul constată că instanța de fond, în urma examinării probelor în cadrul cercetării judecătorești, a considerat că a fost cu certitudine stabilite următoarele fapte : în seara zilei de 03.11.2012, aproximativ în jurul orelor 20-21 și 23-24 inculpatul Moraru M , aflîndu-se în barul „MSM” din or. Hîncești și fiind însoțit de către colaboratorii CPR Hîncești Bleah Nicolae, Bleah Constantin și Vizir Sergiu, „între acesta și partea vătămată Munteanu

Vasile a avut loc o altercație verbală, în cadrul căreia inculpatul i-a adresat ultimului expresii înjositoare, cum ar fi „mizerie”, „m..zi”, „p..t”, fapt confirmat de către Munteanu Vasile în cadrul cercetării judecătorești sub jurământ”.

Astfel, acțiunile inculpatului, în baza celor constatate, au fost încadrate de către instanța de fond ca faptă contravențională prevăzută de art. 354 Cod contravențional, adică huliganism nu prea grav, instanța considerând că acțiunile lui Moraru Victor din 03.11.2012 nu întrunesc semnele calificative ale infracțiunii prevăzute art. 287 al. (I) Cod penal, însă sunt întrunite elementele de acostare jignitoare a persoanei fizice.

Colegiul reține că instanța de fond a ajuns la concluzia că celelalte învinuiri aduse inculpatului Moraru V. nu și-au găsit confirmarea în cadrul examinării cauzei, nefiind acumulate careva probe ale vinovăției acestuia, astfel statuând că acțiunile inculpatului Moraru V. în această parte nu întrunesc elementele infracțiunii de care a fost învinuit.

În urma unei analize multilaterale a materialelor cauzei, Colegiul stabilește, că în partea descriptivă a deciziei instanței de apel aceasta indică ca fiind constatate și dovedite faptele așa cum acestea sunt expuse în rechizitoriu, iar ulterior în textul deciziei enunță soluția de menținere a sentinței, prin care vinovăția lui Moraru V. în săvârșirea infracțiunilor incriminate nu a fost constatată și dovedită.

Colegiul constată că în dispozitivul deciziei din 23.06.2014 este indicată o dată incorectă a sentinței Judecătoriei Hîncești și anume 26 decembrie 2013 (și nu 10 martie 2013); în partea de motivare a deciziei a fost inclusă sintagma ”este una neîntemeiată” după textul prin care instanța de apel concluzionează că sentința este una legală și întemeiată.

Colegiul de asemenea menționează că instanța de apel, contrar prevederilor art. 414 Cod de procedură penală a pus la baza deciziei sale probe, care nu au fost verificate în cadrul examinării cauzei în apel, acest fapt reieșind din procesul-verbal al ședinței de judecată potrivit căruia declarațiile martorilor n-au fost citite și consemnate în procesul-verbal al ședinței de judecată (f. d. 97-101 vol. 2).

Reieșind din cele expuse instanța de recurs constată că argumentele inculpatului Moraru V., expuse în recursul acestuia, și-au găsit confirmarea, deoarece decizia instanței de apel conține erori de drept, care duc în mod incontestabil la casarea acesteia, fiind constatate temeiurile legale pentru aceasta, prevăzute de art. 427 al.(1) p.6) Cod de procedură penală.

Totodată Colegiul consideră că sentința instanței de fond de asemenea urmează a fi casată din următoarele considerente.

După cum este indicat supra Colegiul a constatat că învinuirile aduse inculpatului Moraru V. constau din două episoade : primul se referă la pretinsele acțiuni hiliganice în privința părții vătămate Munteanu Vasile, iar al

doilea se referă la preținsele acțiuni huliganice în privința colaboratorului de poliție Catanoi D.

Colegiul consideră că în cadrul examinării cauzei n-au fost administrate probe pertinente, concludente, utile și suficiente, care ar fi confirmat învinuirile aduse inculpatului, fiind cu certitudine constatat doar faptul că inculpatul Moraru V. în seara de 03 spre 04 noiembrie 2012 s-a aflat în incinta barului „MSM”, situat în or. Hîncești str. Chișinăulu 16. Careva probe că inculpatul Moraru V. a întreprins acțiuni ilegale în acest local n-au fost administrate, de aceea inculpatul Moraru V. urmează a fi achitat de sub învinuirea de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 al.(1) Cod penal, deoarece fapta lui nu întrunește elementele acestei infracțiuni.

Colegiul menționează că instanța de fond, constatînd faptul comiterii de către inculpatul Moraru V. a contravenției prevăzute de art. 354 Cod contravențional, adică a huliganismului nu prea grav, și-a bazat soluția pe următoarele probe: declarațiile părții vătămate Vasile Munteanu și declarațiile martorului Botnaru Alexandru.

Colegiul consideră că sunt întemeiate și legale argumentele recurentului Moraru V. cu privire la faptul că declarațiile părții vătămate urmează a fi apreciate în cumul cu alte probe.

În acest sens instanța de recurs reține că declarațiile martorului Botnaru Alexandru au fost făcute *din cuvintele părții vătămate* Munteanu Vasile, deoarece martorul Botnaru A. n-a fost martor ocular al celor relatate. Practic, martorul Botnaru A. nu confirmă declarațiile părții vătămate, dar pur și simplu le repetă.

În acest sens Colegiul menționează că în cadrul cercetării judecătorești au fost interogați martorii oculari al celor întîmplate: Bleah N., Bleah C. și Tacu I. precum și colaboratorii localului, care au declarat că nu au auzit cuvinte injurioase spuse în adresa lui Munteanu Vasile de către inculpatul Moraru V.

Argumentele instanței de fond cu privire la neadmiterea acestor declarații în calitate de probe sunt apreciate de către Colegiu ca fiind declarative și contradictorii.

Astfel, instanța de fond a indicat în sentință că martorii Bleah N., Bleah C. ”nu au negat cu vehemență aceasta, ci au declarat că nu au auzit, *se prea poate* din motiv că au ieșit afară din local, pentru a discuta la telefon, sau ar fi comunicat în acest timp și cu alte persoane din local”.

Colegiul consideră că argumentele recurentului în această privință sunt întemeiate, deoarece martorii Bleah N., Bleah C. n-au declarat, că i-ar fi lăsat singuri să discute pe Moraru Victor cu Munteanu Vasile careva timp, ieșind afară din local sau că au discutat cu alte persoane în timp ce Munteanu Vasile s-a apropiat de masa, unde se afla inculpatul Moraru V.

Colegiul de asemenea reține că, fiind audiat în cadrul cercetării judecătorești, partea vătămată Munteanu Vasile n-a declarat că Moraru Victor l-ar fi numit „p...t” sau „mizerie”(vol.1 f.d.161, 162), cu toate acestea în sentință sunt indicate anume aceste declarații.

Mai mult decât atât, Colegiul reține că potrivit declarațiilor martorilor, părții vătămate și a inculpatului, anume partea vătămată s-a apropiat de masa inculpatului Moraru V., deși ultimul nu l-a invitat și n-a dorit să discute cu partea vătămată. În ședința de judecată partea vătămată Munteanu Vasile a declarat că „*nu i-a plăcut atîrnarea*” lui Moraru V. față de el.

Astfel, Colegiul conchide că declarațiile părții vătămate Munteanu V. cu privire la faptul că inculpatul Moraru V. i-a adresat cuvinte injurioase nu se confirmă prin alte probe pertinente, concludente și utile.

În aceste condiții Colegiul consideră că declarațiile părții vătămate *nu sunt suficiente* pentru a dovedi vinovăția inculpatului de săvîrșirea infracțiunii imputate, precum și de săvîrșirea contravenției prevăzute de art. 354 Cod contravențional.

Colegiul de asemenea consideră că învinuirea pe episodul al doilea adus inculpatului Moraru Victor nu și-a găsit confirmarea prin probele examinate.

În acest sens Colegiul subliniază că învinuirea adusă inculpatului Moraru V. constă în următoarele: că la 04.11.2012, aproximativ pe la orele 00.45, aflîndu-se în incinta barului ”MSM”, situat în or. Hîncești, str. Chișinăului 16, în public, în prezența mai multor persoane, aflîndu-se în stare de ebrietate alcoolică, intenționat, manifestînd o obraznicie deosebită în comportament, l-a bruscat și i-a adresat cuvinte necenzurate angajatului MAI, Inspector principal a DISI, căpitan de poliție, Dorin Cătănoi, care, acționînd conform normelor legale, a încercat să curme actele huliganice și i-a cerut lui Moraru V. să se liniștească, însă acesta nu s-a supus cerințelor legale ale reprezentanților autorităților de drept.

Colegiul statuiază în cazul examinat că circumstanțele expuse în învinuire nu au fost constatate, nefiind acumulate careva probe în acest sens.

Astfel, Colegiul conchide că *nu a fost constatate* următoarele: 1) *că inculpatul* la momentul aflării lui Cătănoi D. în localul ”MSM”, situat în or. Hîncești, str. Chișinăului 16, *întreprindea careva acțiuni huliganice*, deoarece chiar în textul rechizitoriului este clar indicat că pretinsele acțiuni în privința lui Munteanu Vasile au avut loc cu cîteva ore înainte și anume la orele 21.00 (f. d. 74 vol.1); 2) *că colaboratorul de poliție Cătănoi D. curma acțiunile huliganice ale lui Moraru V.*; 3) *că colaboratorul de poliție Cătănoi D. acționa conform normelor legale*, deoarece legalitatea prezenței lui în localul indicat nu este confirmată prin careva probe.

Din înregistrarea video anexată în calitate de corp delict la materialele cauzei Colegiul constată că la momentul înfăptuirii filmărilor partea vătămată Munteanu V. nu se afla în local, inculpatul se afla la masă, Cătănoi D. și colegul său Beschier R. l-au filmat un timp pe inculpatul Moraru V., apoi s-au apropiat și au solicitat să se prezinte, declarînd că acționează la indicația viceministrului. Inculpatul Moraru V. a refuzat să se legitimeze pe motiv că nu a făcut ceva ilegal și a dorit să plece, însă Cătănoi D. și colegul său Beschier R. încercau să-l împiedice să părăsească localul, aplicînd forța fizică.

Colegiul menționează că toate aceste circumstanțe sunt confirmate de către martorii oculari : Botnaru A., Vizir S. Bunduchi A. și Tacu I., care se aflau în incinta localului, martori, care au fost interogați în cadrul cercetării judecătorești.

Colegiul, cu referire la argumentele procurorului din recursul său, consideră că acestea sunt neîntemeiate, deoarece sunt bazate pe o apreciere unilaterală acuzatorie a probelor, fără a ține cont de toate circumstanțele cauzei, în esența sa fiind contrare principiilor generale ale dreptului, care prevăd că acuzatorul de stat are obligația să stabilească toate circumstanțele cauzei, atît de acuzare, cît și care ar dovedi nevinovăția persoanei, aducînd învinuirea numai în cazul, cînd consideră că vinovăția persoanei este confirmată prin probe pertinente, concludente, utile , veridice și, nu în ultimul rînd, suficiente.

Colegiul reiterează că în conformitate cu prevederile art. 101 alin.(1) Cod de procedură penală urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită pentru organul de urmărire penală sau instanța de judecată (alin. (3), iar instanța de judecată este obligată să pună la baza hotărîrii sale numai acele probe la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărîre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal concluzionează, că instanța de fond și cea de apel nu au apreciat fiecare probă, conform art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, au interpretat eronat probatoriul administrat în cauză, iar în final, inculpatul a fost neîntemeiat recunoscut vinovat de săvîrșirea unei contravenții.

Potrivit legislației procesuale în vigoare, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, instanța de recurs menționează, că argumentele invocate de către inculpatul Moraru V., și-au găsit confirmare și se atestă că,

instanțele de judecată nu au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind infracțiunea incriminată inculpatului în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și de drept material, de aceea în privința inculpatului urmează a fi pronunțată o hotărâre de achitare.

Colegiul consideră că casarea hotărârilor de condamnare a inculpatului cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, fără dispunerea rejudecării cauzei, corespunde și jurisprudenței CEDO, deoarece încălcările legislației procesual penale comise de către autoritățile de stat la examinarea cauzei date, nu pot fi imputate acuzatului.

Astfel, în hotărârea *Ștefan vs România din 6 aprilie 2010*, CEDO a menționat că procurorul avea obligația de a reflecta pretinsele erori înainte de pronunțarea unei hotărâri definitive, CEDO consideră că Statul este cel care trebuie să își asume erorile comise de parchet sau de instanța de judecată și că acele erori nu trebuie reparate în detrimentul persoanei vizate în procedura în cauză.

Mai mult ca atât, conform unei jurisprudențe constante a CEDO, retrimiteria cauzelor la rejudecare este în mod obișnuit dispus ca rezultat a erorilor comise de instanțele de judecată, repetarea unor asemenea retrimiteri în cadrul unuia și aceluiași proces, dezvăluie o deficiență gravă a sistemului judecătoresc, ceea ce afectează dreptul persoanei la un proces echitabil într-un termen rezonabil, drept garantat de art. 6 alin. (1) din Convenție (*hotărârea Cravcenco v. Moldova, § 50, din 15 ianuarie 2008*).

Colegiul penal consideră că, în ce privește partea din învinuirea formulată în privința inculpatului Moraru V. despre pretinsa încălcare a "prevederilor Jurământului efectivului de trupă, corpului de comandă al poliției și a altor subunități ale organelor de interne, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.654 din 22.07.1991, pct.6 lit. a),i), j), 1), pct. 13, pct. 15 lit. a),h),m) și pct. 16 lit. b) ale Codului de Etică și Deontologie al Polițistului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.481 din 10.05.2006, pct. 2 alin. (l), (5), (6), (7), (8), (9), pct. 3 și pct. 4 alin. (8) ale Statutului disciplinar al organelor afacerilor interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.2 din 04.01.1996 și pct. 51 alin. (l) al Regulamentului cu privire la serviciul în organele afacerilor interne aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.334 din 08.07.1991", este necesar de subliniat că aceste încălcări sunt reglementate prin actele normative sus-enunțate, care se referă la relațiile ce țin de activitatea profesională a lui Moraru Victor și ele nu constituie obiectul juridic și, respectiv, nu sunt parte componentă a infracțiunii de huliganism imputate acestuia.

Comportamentul inculpatului V. Moraru sub aspectul respectării Codului de Etică și Deontologie al Polițistului, Statutului disciplinar al organelor afacerilor interne, Regulamentului cu privire la serviciul în organele

afacerilor interne poate constitui obiectul unei anchete de serviciu, pe marginea căreia acesta poate fi supus sancțiunii disciplinare. Actele emise în acest sens în privința inculpatului sunt acte administrative care pot constitui obiectul unei cauze civile de contencios administrativ, de aceea Colegiul consideră că nu urmează a fi constatate sau apreciate de către instanța de fond la examinarea dosarului penal.

Ținând cont de cele enunțate, Colegiul lărgit respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Guțan Pavel, admite recursul inculpatului Moraru Victor și casează total sentința primei instanțe și decizia instanței de apel în privința lui Moraru Victor, cu achitarea acestuia de sub învinuirea adusă de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin.(1) Cod penal, în temeiul pct. 3) al alin. (1) al art. 390 Cod de procedură penală, adică din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

7.1. În conformitate cu art. 434, art.435 alin.(1) pct.2) lit.b) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit,

DECIDE:

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Guțan Pavel.

Admite recursul ordinar declarat de inculpatul Moraru Victor, casează total sentința Judecătoriei Hîncești din 10 martie 2014 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2014, și dispune achitarea lui **Moraru Victor Vasile** de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin.(1) Cod Penal, pe motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii.

Decizia este irevocabilă.

Publicată integral la **30 decembrie 2014.**

Președinte:

Petru Ursache

Judecători:

Nadejda Toma

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Constantin Alerguș